# GAZETA TRANSILVANIEI.

**REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:**
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

**Nr. 35.** *Joi 14 (26) Februariu* **1885.**


**Brașovŭ, 12 (24) Februariu 1885.**

Peste câteva ḍile Românimea va serbá aniversarea morții lui *Horia* și *Cloșca.*

Sâmbătă în 16 (28) Februariu 1885 se împlinescŭ *o sută de anĭ,* de când aceștĭ capĭ ai revoluțiunei române din 1784 au trebuitŭ sĕ sufere ororile cele mai crâncene ale morții sub lovirile călăului, ca, după patru seculĭ de cumplită sclăviă, sĕ pótă resări din nou pe acestŭ clasicŭ pămêntŭ semênța libertății pentru poporulŭ românŭ.

Veaculŭ, ce ne desparte de acésta durerósă și tragică ḍi, a spălatŭ totŭ gunoiulŭ și petrișulŭ, în care era ascunsă pétra scumpă a marilorŭ sentimente și a nobilelorŭ scopurĭ, de carĭ au fostŭ condușĭ eroii dela 1784 și curată și limpede ca cristalulŭ apare ea aḍĭ înaintea tribunalului istoriei.

Istoria, acésta ḍeiță severă și dréptă, care tóte le scóte la lumină, tóte le rĕsbună și le împacă, care face din „tâlharĭ „eroi“ și din „eroi“ „tâlharĭ,“ a rĕsbunatŭ și batjocurile, ce au trebuitŭ sĕ le sufere Horia și Cloșca după ce au fostŭ prinșĭ și până în ultimulŭ momentŭ, când li s'au spartŭ piepturile și li s'au frêntŭ fluerile picióreloŭ cu róta.

Horia apare aḍĭ înaintea scrutărei scientifice a istoricilorŭ din tóte némurile în lumină s'a adevĕrată nu ca „tâlharŭ“ și „ucigașŭ rebelŭ,“ ci ca unŭ *mare și adevĕratŭ luptătorŭ pentru libertatea poporului românŭ.*

Nouĕ-ḍecĭ de anĭ au trebuitŭ sĕ trécă dela mórtea lui pentru ca Horia sĕ fie admiratŭ chiar și de adversarĭ în scrierile lorŭ.

In opulŭ: "Epoca lui Horia în Transilvania,“ scrisŭ de Franciscŭ Szilagyi și publicatŭ în Pesta la 1871 acestŭ istoricŭ maghiarŭ nu s'a pututŭ reține de a nu aduce și tributulŭ recunoscinței inimei marĭ a lui Horia, scriindŭ pe pagina 234 următórele cuvinte:

„Istoriculŭ *imparțialŭ* trebue sĕ mărturisécă, că *Horia a purtatŭ pe inima sa sórtea poporului sĕu apĕsatŭ și eliberarea lui,* și cu tóte că pentru acestŭ *nobilŭ scopŭ* s'a folositŭ de mijlócele cele mai condemnabile, dér *causa pentru care șĭ-a consacratŭ tótă activitatea și tótă viața* și pentru care a și *jertfit'o, nicĭodată n'a trădat'o, ci i-a rĕmasŭ până în sfêrșitŭ credinciosŭ, chiar și pe eșafotŭ în fața morții celei mai crâncene.*“

Ar fi óre cu putință ca atuncĭ, când înșișĭ adversarii aprețiéză astfelŭ mărimea sufletului lui Horia, noi urmașii lui sĕ rĕmânemŭ nemișcațĭ într'unŭ momentŭ atâtŭ de serbătorescŭ cum este aniversarea de o sută de anĭ a morții sale?

Căpitanii românĭ dela 1784 au luptatŭ pentru îmbunătățirea sórtei poporului nostru, pentru eliberarea lui de sub jugulŭ tiraniei seculare, ei au urmăritŭ acestŭ nobilŭ scopŭ remăindŭ întotdéuna credinciosĭ causei sânte a poporului, ei șĭ-au sacrificat chiar viața pentru elŭ și noi, urmașii lorŭ, sĕ nu avemŭ, după o sută de anĭ, în care timpŭ amŭ simțitŭ ușurarea sórtei, ce au purtat'o ei în inima lorŭ, sĕ nu avemŭ, ḍicŭ, atâta pietate către acele mărețe umbre, ca sĕ vĕrsămŭ măcarŭ o lacrimă în a lorŭ amintire și sĕ rostimŭ o rugăciune fierbinte către Părintele cerescŭ alŭ popórelorŭ pentru sufletele lorŭ?

Amŭ trebuí sĕ nu fimŭ strănepoții acelorŭ legionarĭ, carĭ se mândreau, că sciu sĕ-șĭ aducă aminte de binefacerĭ ca și de înjurii; amŭ trebuí sĕ nu fimŭ fiii acelui poporŭ, a căruia libertate a rĕsăritŭ în peptulŭ lui Horia și sĕ nu avemŭ inimă pentru propria nóstră sórte, pentru sânta causă a libertății nóstre, la care marele erou a ținutŭ cu credință neînfrântă chiar și în fața morții, ca sĕ ne aducemŭ aminte cu pietate de iubirea lui nestrămutată, de jertfele și suferințele lui, îndurate împreună cu soții sĕi, carĭ nu l'au părăsitŭ până în ultimulŭ momentŭ!

Orĭce Românŭ cu sêmțŭ nobilŭ a trebuitŭ sĕ se întristeze vĕḍêndŭ, că în împrejurările politice de astăḍĭ nu ni-a fostŭ cu putință de a serbá aniversarea de o sută de anĭ a revoluțiunei din 1784, așa cum se cuvenea și cum dorea inima nóstră.

Noi, carĭ totdéuna amŭ ținutŭ contŭ de tóte împrejurările, amŭ tăcutŭ până acuma; amŭ tăcutŭ mai vêrtosŭ pentru că alții nu tăceau și fiind că adversarii noștri dintru începutŭ s'au silitŭ de a descrie lucrulŭ astfelŭ, ca și când din afară amŭ fi jidărițĭ și influințațĭ și ca și când noi aicĭ n'amŭ mai vrea sĕ scimŭ de trecutulŭ nostru, de marii bărbațĭ ai acestui trecutŭ și de jertfele, ce le-au adusŭ ei pentru noi!

Liniște domnesce acum earășĭ în acésta privință în tóte părțile și de aceea a sositŭ momentulŭ ca organulŭ nostru sĕ-șĭ redice glasulŭ, solicitândŭ împlinirea unei sacre datorii a Românilorŭ dela noi către umbrele martirilorŭ, carĭ șĭ-au espiatŭ viața pe eșafotŭ la 28 Februariu 1785 pentru ca sĕ ușureze jugulŭ, sub care gemeau propărinții lorŭ.

Și fiind că liniște domnesce pretutindenĭ, cuvine-se ca și serbarea nóstră sĕ fie liniștită și plină de seriositate.

N'avemŭ lipsă de nicĭ o pregătire. Sĕ ne îmbrăcămŭ în vestmintele nóstre de sĕrbătóre și sĕ mergemŭ la biserică. Aicĭ în casa Domnului séu, unde nu este biserică, sub cerulŭ liberŭ sĕ înălțămŭ rugile nóstre către Tatălŭ celŭ de susŭ pentru sufletele marilorŭ martirĭ și pentru ca sĕ ne dea și noue acea tăriă și credință nestrămutată în viitorulŭ poporului românŭ, de care au fostŭ însuflețițĭ ei.

Cei cu dare de mână sĕ dé unŭ semnŭ alŭ pietății lorŭ, prin împărțirea de milă la cei sĕrmanĭ, căcĭ Horia multŭ se gândea la lipsele lorŭ jăluindu-se că-ĭ ducŭ dela Ponțiu la Pilatŭ și că „bieții ómenĭ nu mai potŭ âmblá în susŭ și în josŭ, căcĭ le e frigŭ și flămânḍescŭ.“

Cei ce vorŭ fi împedecațĭ de a sĕrbătorí în ḍiua aniversării, adecă Sâmbătă în 16 (28) a lunei curente, o potŭ face acésta și în ḍiua următóre, care este o Duminecă. Sperămŭ că toțĭ preoții noștri vorŭ amintí în rugăciunile lorŭ dinaintea altarului și pe martirii libertății române dela 1784—85, cântându-le vecinica lorŭ pomenire.

Trăimŭ într'unŭ statŭ, a căruia regimŭ se fălesce înaintea străinătății, că „cea mai mare libertate“ domnesce sub dênsulŭ. Amŭ fi condamnațĭ așadér chiar de către contrarii noștri, dacă nu ne-amŭ împliní sânta datorință, ce ne légă de scumpa memoriă a eroilorŭ, carĭ șĭ-au jertfitŭ viața pentru a ne conduce din întunerculŭ servituții la lumina libertății.

—o—

## CRONICA POLITICĂ.

Advocatulŭ din Clușiu Iosifŭ Petranŭ scrie în „Magyar Polgar« unŭ articulŭ, în care arată necesitatea unei apropierĭ și împăcărĭ între Românĭ și Maghiarĭ, ḍicêndŭ între altele: »Schimbarea raportului ce esistă între elementulŭ românescŭ și maghiarŭ a devenitŭ aḍĭ o necesitate ce nu se mai póte amâna. Convețuirea în acestŭ statŭ ar fi trebuitŭ sĕ producă deja până acum unŭ órecare gradŭ de comunitate de interese între aceste douĕ elemente, și dacă până acum n'a isbutitŭ acesta, motivulŭ trebue căutatŭ în neînțelegerĭ, a cărorŭ înlăturare s'a sdrobitŭ de atitudinea neclintită a Românilorŭ. S'au făcutŭ chiar și din partea Românilorŭ încercărĭ d'a se ajunge la o înțelegere, dar n'au avutŭ nicĭ unŭ resultatŭ practicŭ, fiindcă maioritatea preponderantă n'a voitŭ sĕ'șĭ părăsécă posițiunea sa înșânțuită. Societatea ungurécă a vĕḍutŭ prăpastia, ce o desparte de elementulŭ românŭ; ea a încercatŭ sĕ aplaneze diferențele, dar totdéuna i s'a opusŭ curentulŭ, care nu voia sĕ scie de vr'o cedare în pretențiunila sale.« Referându-se apoi la toastele din Clușiu, ḍice că mijlócele spre o împăcare esistă, numai voință sĕ aibă Maghiarii a realisá dorința ce și-au esprimat'o.

E de totŭ ciudatŭ că unii Românĭ mai discută cestiunea de împăcare și încă tocmai în ḍiarele unguresci, care declară, că de o împăcare nu vrea sĕ scie pe cale politică ci numai pe cale socială, adecă între pahare. Ei bine, maioritatea aceea preponderanță de care vorbesce d. Iosifŭ Petranŭ nu voiesce împăcare decâtŭ pe cale politică, și nu din causa neînțelegerilorŭ relațiunile dintre elementulŭ românŭ și maghiarŭ suntŭ atâtŭ de acute, ci din causa șovinismului și fanatismului maghiarŭ. Câtŭ timpŭ Maghiarii vorŭ ținé în proțapŭ »idea de statŭ maghiarŭ,« alŭ cărei scopŭ este nimicirea naționalităților, de împăcare nu póte fi vorbă.

*

Ministrulŭ ungurescŭ de comerțŭ comitele Paulŭ Secheny a fostŭ în Viena, unde a conferitŭ cu M. Sa monarchulŭ, cu ministrulŭ austriacŭ de comerțŭ baronulŭ Pino și cu ministrulŭ de esterne comitele Kalnoky. S'a pusŭ la cale întrunirea unei conferințe vamale austro-ungare, în care sĕ se stabilécă acele mĕsurĭ, ce vorŭ fi necesare a se lua, din causa sporirei taxelorŭ vamale ce s'au întrodusŭ în Franța și în Germania pe numĕrósele producte ce se esportă din Austro-Ungaria. E vorba sĕ se rĕspundă Franței și Germaniei cu acaléșĭ mĕsurĭ.

*

Infrângerea Englesilorŭ în Sudanŭ va avé, precum se pare, fatale urmărĭ pentru posesiunile englese din Asia și Africa. Cele mai nonĕ scirĭ sosite din Africa vestică suntŭ fórte neliniștitóre pentru Englesĭ. In Quettah au isbucnitŭ turburărĭ. Negrii vréu sĕ scape de dominițiunea englesă și începutulŭ l'au făcutŭ împușcândŭ pe guvernatorulŭ, care căḍu lovitŭ de patru glónțe, după ce Negrii au învinsŭ pe cei 40 de soldațĭ ai sĕi. Alțĭ 60 de soldațĭ stau sub conducerea unui ofițerŭ tênĕrŭ și speréză că vorŭ puté apĕra orașulŭ și fortulŭ în contra atacurilorŭ intenționate.

*

Puterile, care au subsemnatŭ actulŭ conferinței Congului, s'au obligatŭ a respectá neutralitatea teritorielorŭ amintite în acestŭ actŭ și puse sub sistemulŭ comerțului liber. In cas când o putere, care esercită dreptulŭ de suveranitate séu de protectoratŭ în teritoriele amintite, ar fi încurcată într'unŭ rĕsboiu, puterile se îndatoréză a-șĭ oferí bunele lorŭ servicii pentru garantarea neutralității acestorŭ teritorii. — După scirile ce le are »Neue freie Presse« despre organisarea noului statŭ Congo, în loculŭ lui Gordon pașa, căḍutŭ în Chartum, și fostulŭ șefŭ alŭ espedițiunei „Associațiunei internaționale a Congului,« va fi numitŭ guvernatorŭ Stanley.

—o—

## România și Ungaria.

Amŭ spusŭ într'unŭ numĕrŭ trecutŭ alŭ fóiei nóstre, că opiniunea publică în România este în contra reînoirii convențiunei comerciale cu Austro-Ungaria, și amŭ reprodusŭ și unŭ

articulŭ din organulŭ oposițiunei moderate „Națiunea“ în acéstă privință.

Lăsămŭ acum sĕ urmeze și unŭ articulŭ de fondŭ alŭ diarului guvernamentalŭ „Telegrafulŭ“ din care resultă, că nu numai se va denunța convențiunea, precum a declaratŭ și ministru-președinte Brătianu în cameră, dar că și relațiunile cu Ungaria suntŭ cam încordate. Iată ce scrie „Telegrafulŭ“ dela 12 Februariu:

Țéra nóstră a căutatŭ să fie totdéuna în bune relațiuni cu tóte puterile, și în specialŭ cu vecinii noștri. A respectatŭ pe toți, ca sĕ fie și ea respectată. A ținutŭ contŭ de interesele altora, ca și alții sĕ țină contŭ de interesele ei. De multe ori a fostŭ chiar pré îndatoritóre, numai ca sĕ aibă dreptulŭ a cere îndatorire reciprocă, intențiuni bune, bună credință și armonia în afacerile de ambele părți. Cu tóte acestea suntŭ puteri, cari nu pré voiescŭ sĕ țină sémă de aceste bune intențiuni ale statului românŭ.

Cu deosebire Ungaria, după ce a luatŭ disposițiuni aspre contra fraților noștri de preste munți, persecutându-le limba și desființândŭ o sumă de instituțiuni pentru cultura lorŭ națională, apoi ne face și nouĕ cele mai mari șicane, rĕspunde la tóte faptele nóstre respectóse și bine-voitóre de multe ori chiar prin fapte nedemne de unŭ statŭ, care se respectă și care are dorința de a stă în relațiuni amicale cu vecinii sĕi.

Inchiderea granițelorŭ pentru vitele nóstre cornute și pentru porci a fostŭ nu tocmai de natură a strînge legăturile de prețeșugŭ și de bună vecinătate. După ce a împedecatŭ pe comercianții noștri de vite, printr'unŭ pretextŭ nu tocmai seriosŭ, d'a trece vitele lorŭ preste graniță, când se scia, că bólă nu esista nici la vitele cornute, nici la porci, decâtŭ la cele dintâiu într'o estremitate a țĕrei, care era strînsă de unŭ cordonŭ sanitarŭ, bólă, care adĭ nu mai esistă, ministrulŭ comerciului dela Pesta, ia disposițiuni ca sĕ se deschidă granița, însĕ numai pentru oi și capre, cari voiescŭ sĕ trécă în Austro-Ungaria, precum și pentru produsulŭ dela aceste oi și capre, adecă lâna, pieile și brânza, ér pentru celelalte vite granița rĕmâne închisă și pe viitorŭ.

Acéstă disposițiune este derisoriă, ca sĕ nu dicemŭ altfelŭ. Pe cine a vrutŭ sĕ înșele ministrulŭ de comerciu ungurescŭ? Pe celelalte state, pe dînsulŭ séu pe noi?

Pe celelalte state se póte, căci ele nu cunoscŭ în destulŭ nici intențiunile Ungariei în privința nóstră cu comerciulŭ vitelorŭ, nici ce însemnéză acéstă deschidere a granițelorŭ pentru oi, capre și produsulŭ lorŭ. Pe sine érăși se póte înșela, décă crede, că a convinsŭ pe cineva c'a luatŭ o disposițiune dréptă și bine cugetată. Pe noi însĕ nu ne póte înșela de locŭ, căci noi scimŭ ce va sĕ dică a se lăsa trecerea oilorŭ, caprelorŭ și produsulŭ lorŭ peste graniță. Acele oi și capre sunt mai tóte din Transilvania și trecŭ de ernéză la Bălți și în Dobrogea, ér în primăvară se întorcŭ prin munți în patriă. Pentru acestea a avutŭ grațiositatea ministrulŭ de comerciu ungurescŭ sĕ deschidă granițele. Pentru acestea d. Cogălniceanu dicea, acum câteva dile, cu ocasiunea interpelării d-lui Disescu despre deschiderea granițelorŭ:

»După cele din urmă interpelări în privința inchiderei granițelorŭ, s'au ivitŭ două fapte: unŭ cuvĕntŭ alŭ ministrului de comerciu alŭ Ungariei, în care ne trămite la pașcele calului pentru deschiderea granițelorŭ. De aceea anunțŭ și eu d-lui ministru că mĕ voi asocia cu interpelarea d-lui Disescu în privința acelorŭ cuvinte dise de d. ministru de comerciu alŭ Ungariei, cum-că până când noi nu vomŭ introduce tótă procedura din Ungaria privitóre la sĕnătatea vitelorŭ, până atunci noi sĕ așteptămŭ cu introducerea vitelorŭ în Ungaria la pașcele calului.

»Alŭ doilea, este mĕsura luată de Ungaria prin care declarândŭ că epizootia a încetatŭ în țéra Românéscă și ca consecință lasă sĕ între în Ungaria numai caprele și oile cu produsele lorŭ. Aci nu mĕ unescŭ de locŭ cu afirmarea pe care o face ministrulŭ Ungariei, că caprele și oile suntŭ scutite la noi de epizootiă. Eu viu și declarŭ, ca cunoscĕtorŭ, că oile și caprele din Dobrogea suntŭ pline de epizootiă, și declarŭ că epizootia lorŭ este gălbéza și vĕrsatulŭ, și de aceea rogŭ pe d. ministru sĕ ia mĕsurile cele mai energice ca sĕ intemeeze unŭ cordonŭ, pentru ca oile și caprele din Baltă și din Dobrogea sĕ nu care cumva sĕ între în județele muntóse, pentru că în munți oile și caprele, care obicînuitŭ érna suntŭ bolnave și primăvéra se însĕnătoșescŭ, sĕ trécă dincolo la vecinii noștri cu laptele, cu untulŭ, cu lâna și cu mieii lorŭ, și nu cumva sĕ ducă contagiunea acolo.

»Rogŭ dér fórte multŭ pe d. ministru sĕ nu abuseze de acéstă bună-voință a ministrului Ungariei, și sĕ bine-voéscă a intemeia granița cea mai severă, ca nu cumva oile și caprele cele bolnave de la Baltă și din Dobrogea sĕ ajungă la granițele Ungariei și în trecerea lorŭ prin munții noștri sĕ ne umple oile și caprele nóstre de acolo de epizootiă.“

Noi ne asociămŭ cu rugămintea d-lui Cogălniceanu în acéstă privință; însĕ amŭ dori ca pe lângă aceste mĕsuri sĕ se mai ia și altele cari sunt multŭ mai trebuitóre, căci este în jocŭ sănĕtatea Românilorŭ.

Se scie că de peste graniță se aducŭ în țéră șunci, cărnați, făină fină, încălțăminte de piei, blănării și o sumă de alte obiecte de felulŭ acesta.

Avemŭ informațiuni positive, că porcii din Ungaria sunt bolnavi, că grâulŭ e stricatŭ, că vitele cornute sunt atinse de pesta bovină, că, însuși lupii, vulpile și urșii suferŭ de diferite bóle. Prin urmare guvernulŭ românŭ sĕ ia mĕsuri a închide granița tuturorŭ acestorŭ produse, cari potŭ sĕ compromită sănătatea publică.

Sĕ închidă granița tuturorŭ produselorŭ de lână, precum postavuri, materii, împletituri și diferite haine gata, căci oile avêndŭ gălbéză la noi, după cum afirmă d. Cogălniceanu, lâna care trece peste graniță și din care se lucréză totŭ aceste lucruri póte sĕ atingă sănătatea Românilorŭ.

Vinurile, cari vinŭ din Ungaria suntŭ tóte falsificate. Guvernulŭ românŭ sĕ ia mĕsuri pentru a se opri la granițe, a se face analisa lorŭ și a se confisca décă se găsescŭ ast-felŭ.

In fine, aceste mĕsuri sĕ se ia pentru tóte produsele de peste graniță, cari se vorŭ bănui că potŭ sĕ atingă sănătatea nóstră.

Atunci va vedea Ungaria ce va sĕ dică a usa rigóre, care e mai puținŭ decâtŭ nedreptatea de care uséză ea.«

## SCIRILE DILEI.

In întrunirea literară a damelorŭ, ce se va ține mâne Joi în 14 Februariu la 7 óre séra, d. profesorŭ I. Popea va vorbi despre »Arta de a ajunge nișce bĕtrânețe adânci și fericite.“

—0—

In comedia de Duminecă ce au jucat'o Maghiarii la hotelulŭ Nr. 1 s'au petrecutŭ și unele scene, care merită a fi amintite. Predicatorulŭ Iuliu Moor a disŭ că reuniunea de cultură are și unŭ altŭ scopŭ: maghiarisarea și de aceea elŭ propuse sĕ se intituleze »reuniunea maghiară« séu »reuniunea maghiară de sprijinire.« Strigăte violente de: Stai josŭ! Nu mai vorbi! se ridicară în adunare. Președintele L. Harmath observă că scopulŭ reuniunei nu e maghiarisarea cum se înțelege de obiceiu, dar încâtŭ privesce nisuința de a lăți între celelalte naționalități cunoscința limbei maghiare, atunci s c o p u l ŭ e și m a g h i a r i s a r e a. Cu alte cuvinte reuniunea îmbracă haina pe dosŭ și nu pe față, ca sĕ nu se observe din ce materiă e făcută. Profesorulŭ Al. Baraczy impută predicatorului Moor rea voință și lipsă de patriotismŭ. Acesta se apĕră în contra imputărei și susține, că nu e învoitŭ cu numirea reuniunei. Bine și face; de ce sĕ nu se numéscă »reuniunea de maghiarisare«, după scopulŭ ce-lŭ urmăresce.

—0—

M. Sa monarchulŭ a dăruitŭ comunei bisericesci gr. cat. din Varalja 100 fl. pentru adaptarea bisericei și scólei.

—0—

Consistorulŭ eparchialŭ aradanŭ este convocatŭ în ședință plenară pe Joi 14 Faurŭ v. la 9 óre a. m. La ordinea dilei suntŭ: 1. Disposițiuni pentru alegerea deputaților la sinodulŭ eparhialŭ pe unŭ nou periodŭ de trei ani; 2. Alegerea, respective numirea de protopopŭ în tractulŭ Aradului; 3. Protestele intrate în contra arondării protopopiatelorŭ; 4. Disposițiuni pentru alegerea de deputațŭ congresualŭ mireanŭ în cerculŭ Lipovei, precum și alte obiecte ce vorŭ întră.

—0—

Mercurea trecută soția lui Gavrilă Olaru din Palatca, născută Maria Gorganŭ, mergêndŭ la Clușiu sĕ târguéscă unele lucruri, a dispărutŭ de atunci fără urmă.

—0—

In gara Caransebeșului s'au deslegatŭ la 22 Febr. n. vr'o 35 vagóne de marfă parte încărcate pornindŭ spre stațiunea Cavaranŭ-Saculŭ, tocmai când trenulu de postă venea pe liniă. Șefulŭ stațiunei prin schimbarea macazului le făcŭ sĕ deralieze înlăturândŭ astfelŭ o mare nenorocire. La deraliare s'au sfărâmatŭ patru vagóne de marfă.

—0—

Din Timișóra se telegrafiéză că în diminéța de 21 Februariu n. nisce țĕrani români au nĕvălitŭ în casa comunală din satulŭ Ghirocŭ și au omorîtŭ cu topórele pe notarulŭ Bărbosu. Făptuitorii s'au arestatŭ.

—0—

Prin unele comune dinprejurulŭ Sighișórei s'a ivitŭ între vite bóla de unghii și de gură. De asemenea în ținutulŭ Reghinului săsescŭ bântue între vitele acéstă bólă.

—0—

Astă séră fabricantulŭ de hârtiă Carolŭ Schiel va vorbi, în sala reuniunei industriale de aci, despre relațiunile industriale ale României și despre convențiunea vamală cu România.

—0—

Profesorii facultății de medicină din Bucurescĭ au fostŭ convocați de ministrulŭ instrucțiunii publice, spre a se sfătui împreună pentru restabilirea ordinei la facultatea de medicină. După o lungă desbatere s'a descisŭ a se acordă studenților unŭ ultimŭ terminŭ de înscriere la esamine până la 18 Februariu. Aceste esamene se vorŭ face până la sfĕrșitulŭ lui Februariu, când vorŭ începe cursurile, și vorŭ continuá până la finele lui Iuniu, așa încâtŭ să se termine materiile, pentru ca studenții ce arŭ voi sĕ învețe sĕ nu pérdă unŭ anŭ. Cei cari nu se vorŭ înscrie la esamine séu nu vorŭ declara că voiescŭ a repeți anulŭ, se vorŭ șterge din matriculele facultății. Cei cari vorŭ continuá desordinea se vorŭ eschide din Universități și vorŭ fi considerați ca turburători ai ordinei publice.

—0—

Rusia a urcatŭ vama pentru importulŭ vinurilorŭ din Austro-Ungaria la 62 ruble pentru 140 litri.

—0—

Guvernulŭ englesŭ a interdisŭ importarea oilorŭ, caprelorŭ și porcilorŭ din portulŭ Hamburg în Anglia, Scoția și Wales, sub cuventŭ că oile din Rusia și Austro-Ungaria a cărorŭ importare directă era interdisă deja în Anglia, au fostŭ importate prin Germania.

—0—

Se scrie din Tĕrnova, că prințulŭ Bulgariei, cedândŭ simțĕmintelorŭ unanime esprimate de națiunea bulgară, se va logodi cu prințesa Melița Vidosava, a doua fică a prințului Muntenegrului.

—0—

*Arta desemnului și croitului hainelorŭ de dame.* Instructorulŭ academicŭ d-lŭ I. Graf, care a deschisŭ de mai multe dile unŭ cursŭ spre învĕțarea desemnului de croiélă și a croitului pentru haine de dame, posede după cum amŭ avutŭ ocasiune a ne convinge unŭ metodŭ fórte bunŭ și esactŭ de instruire, ceea ce ne îndémnă a atrage atențiunea onor. cetitóre a fóiei nóstre asupra anunciului de pe pagina a patra.

### Studenții și limba Română la gimnasiulŭ ungurescŭ din Baia-mare.

*De lângă Deeșiu* Februariu 1885.

Prea stimate d-le Redactorŭ! In vederea atâtorŭ acusări nejuste, ce i se facŭ diaristicei nóstre naționale pe fiecare di din partea șoviniștilorŭ unguri de pe la diarele lorŭ de diferite colori, și mai în urmă chiarŭ și din partea unorŭ deputați dietali orbiți cu totulŭ de dorulŭ fanaticŭ de-a maghiarisá, — nu potŭ resiste și mai departe datorinței mele de fiiu românŭ, de-a aduce la cunoscința marelui publicŭ unele lucruri amare de mărturisitŭ, pre cari de ani le țin înăbușite în peptu'mi și cari nici adi nu le-așŭ aduce la cunoștința marelui publicŭ, décă nu s'arŭ atribui — dicŭ — diaristicei nóstre naționale unele fapte nedemne de ea, cum e d. e. că ațîță pe Români la ură în contra Ungurilorŭ, pre cari le facŭ tocmai acusatorii.

Sunt unulŭ din cei mulți, cari au studiatŭ la gimnasiulŭ ungurescŭ din Baia-mare. Duoi-spre-dece ani aprópe întregi amŭ ședutŭ pe băncile scólelorŭ normale și gimnasiale de acolo, și într'unŭ intervalŭ de timpŭ atâtŭ de însemnatŭ, credŭ, că nu va dubitá nimeni, că amŭ avutŭ ocasiune de-a audi, vedea și învĕța multe. dér — cu durere mărturisescŭ — a îndura și mai multe. Voiu deci, cu permisiunea d-lui Redactorŭ alŭ prețuitului și de una jumĕtate de secol p e r e x c e l l e n t i a m diarului Românilorŭ ciscarpatini „Gazeta Transilvaniei“ - a da unele trăsuri din viéța studenților Români dela gimnasiulŭ supra memoratŭ, cari, deși cam vechi, nu vorŭ fi totuși superflue, în împregiurările, în cari trăimŭ, pentru publiculŭ nostru.

Erá la anulŭ 1874 luna lui Maiu. Circulațiunea pe stradele Baiei-mari era mai vióiă ca de altă-dată; timpulŭ era frumosŭ. Grupe de inteligenți, dame și domni în costume cari de cari mai elegante, din locŭ și din jurŭ, treceu neîntreruptŭ pe strada principală dinspre miédă-nópte, — spre livada de lângă orașŭ. Veți înțelege negreșitŭ, că aci era sĕ se întémple unŭ actŭ de bucuriă. Și óre ce? Era maialulŭ studenților dela gimnasiulŭ de acolo.

La întrare în livadă inima omului săltá de bucuriă aflându-se în fața unui minunatŭ tablou fărmecătorŭ. Erau acolo Maghiari, Români și Germâni deci de familii, cari își petreceau dimpreună. Studenții, avêndŭ coróne din frunde de stejarŭ la pălării, jucau și cântau cântece de bucuriă și de vitejiă maghiare și române. După ce se jucá unŭ jocŭ séu două, studenții și profesorii se suiau pe o colină din apropiere și de acolo intonau în unire: „Hai sĕ dămŭ mână cu mână,“ și »Befujta az utat a hó,« (A 'nfundatŭ zăpada drumulŭ) și altele, — precând părinții își petreceau josŭ la chioscŭ. Români, Maghiari și Germâni trăiau în unire ca frații.

Dar astfelŭ nu era bine, căci devisa celorŭ ce veniau pe atunci la putere nu are de a lăsa naționalitățile sĕ trăiéscă în unire; astfelŭ nu puteau crea unŭ globŭ maghiarŭ. Pusu-s'au deci și au bucinatŭ pretutindenea, pe unde numai se aflau fii de ai lui Arpad, că nu mai potŭ sĕ sufere alte națiuni pe acestŭ pămêntŭ, ci séu se vorŭ face unguri cu toții, séu vorŭ lua lumea în capŭ.

Idea era bună și aplaudată de toți Ungurii. Cu iuțimea fulgerului a străbătutŭ în tóte colțurile țĕrei și așa și în Baia-mare. In scurtŭ ea se vîrî în scólă și vai! aici infectară multe inime fragede. Se schimbară profesorii și

'n loculŭ bărbaţilorŭ cu judecată seriósă şi matură de mai nainte veniră totŭ atâţia tineri uşuratecĭ, absolutĭ abia de 8 clase gimnasiale şi de maturitate, mai toţi teologĭ minoriţĭ. Aceştia erau chemaţĭ de a sufocá naţionalităţile. Se casă deci mai întêiu maialulŭ îndatinatŭ a se ţinea în fie-care anŭ, ca aşa studenţii sĕ pótă uita trecutulŭ, — apoi se trecŭ la paşĭ mai resolutĭ în contra a orĭ ce semne de viéţă naţională. Abia trecŭ unŭ anŭ dela petrecerea amintită mai susŭ şi acu nu le mai era studenţilorŭ iertatŭ a conversa decâtŭ unguresce. Dar nu s'a putută ajunge scopulŭ, căcĭ studenţii Românĭ, cari erau singurĭ atâţia, câţĭ făceau cei de alte naţionalităţĭ împreună, — nu voiau sĕ se lapede de limba lorŭ cu nicĭ unŭ preţŭ, deşi erau adese batjocoriţĭ chiar de profesorĭ.

Acilea trebue sĕ amintescŭ, că aflându-se studenţii românĭ într'unŭ numĕrŭ atâtŭ de considerabilŭ la acestŭ gimnasiu, înfiinţară o societate de lectură română încă pe la anulŭ 1869, unde se perfecţionau în limba lorŭ maternă prin peroraţiunĭ, cetirĭ folositóre şi prin operate mai micĭ, scrise după puterile lorŭ. Totŭ la două sĕptĕmânĭ se ţinea câte o şedinţă în scóla confesională gr. cat. română, unde era şi biblioteca lorŭ, din care îşĭ scoteu cărţĭ spre cetire.

Nesuccedêndŭ planurile de mai susŭ ale profesorilorŭ, ce era de făcutŭ alta, decâtŭ a sugruma societatea română, pentru-că — după Românĭ — înfiinţară şi Ungurii una? Acéstă pasŭ însĕ nu se pute face pe faţă. S'a dispusŭ decĭ prin directorŭ, ca biblioteca studenţilorŭ românĭ sĕ se transfereze în gimnasiu şi şedinţele sĕ se ţină într'o clasă, care va fi mai acomodată, sub pretextŭ, că mergêndŭ studenţii în timpŭ de érnă aşa departe (cum era scóla gr. cat.) uşorŭ se potŭ răci şi bolnăvi. Românii departe cu cugetulŭ de intenţiunile viclene ale şerpelui de sub roză — căcĭ intrigile se ţeseau de minune — au făcutŭ tóte, precum s'a dispusŭ.

Acuma urméză o altă disposiţiă, ca adecă fiecare studentŭ sĕ se înscrie de membru la societatea maghiară şi mai alesŭ Românii, ca aşa sĕ pótă învĕţa mai lesne limba patriei. Şi s'a făcutŭ aşa.

Timpulŭ trecea şi studenţii românĭ, deşi erau persecutaţĭ din di în di mai multŭ — mai alesŭ pe timpulŭ rĕsboiului russo-romāno-turcŭ — deşi li se dedeau de unii profesorĭ pre fiecare di epitete ca »szörös nyelvü« (limbă pĕrósă), căcĭ ce altă ai putea aştepta dela pretinsii Civilisatorĭ ai Orientului? — deşi erau trămişĭ la Blaşiu şi în România de câte orĭ se plângeau pentru nedreptăţile ce trebuia sĕ îndure pe fiecare di — totŭ nu abdiceau de limba lorŭ şi nu mai încetau de a se întruni la şedinţe cultivându'şĭ limba şi perfecţionându-se.

Astfelŭ fiindŭ trebile, profesorulŭ de limba maghiară în clasele superióre, care era totŭ odată şi preşedintele societăţii ungurescĭ, nu mai pute ascunde mâţa în sacŭ şi se adresă cătră unŭ studentŭ românŭ, despre care credea că ar putea influinţa multŭ asupra conaţionalilorŭ sĕi, astfelŭ: »Scii ce d-le?! Ar fi bine ca d vóstră Românii sĕ vĕ aliaţĭ cu noi şi sĕ contopimŭ aceste două societăţĭ într'una. Cu puterĭ unite — crede-mĕ — fórte multŭ amŭ pute face. Noi apoi, ivindu-se necesitate, v'amŭ procura şi opurĭ românescĭ; de altcum încâtŭ sciu eu, în literatura d-vóstră până acuma suntŭ mai puţine opurĭ de mare valóre. Şedinţele, firesce, ar decurge tóte unguresce, ca sĕ ne putemŭ înţelege bine cu toţii şi sĕ progresămŭ cu paşĭ siguri. Spune acésta şi celorlaltĭ conaţionalĭ ai d-tale, căcĭ crede-mĕ, că acésta ar fi o întreprindere fórte salutară; la din contră nu sciu cum ne va merge tréba, pentrucă — vedĭ d-ta — acuma e lege, ca la unŭ gimnasiu sĕ nu fie decâtŭ o societate, apoi aceea — vedĭ bine — trebue sĕ fie cea ungurésca, fiindcă trăimŭ pe pămêntŭ ungurescŭ şi mâncămŭ pâne ungurésca.«

Mai trebue aicea vre-unŭ comentarŭ?.... Intru adevĕrŭ grósă piele trebue sĕ aibă cineva pe obrazŭ, pentru că sĕ vină fără nicĭ o ruşine cu atarĭ scopurĭ tendenţióse.

Dar ce rĕspunsŭ a primitŭ profesorulŭ dela învĕţăcelulŭ sĕu, de altcum din destulŭ terorisatŭ? Étă-lŭ: »Eu nu dubitezŭ despre bunele intenţiunĭ ale d-lui profesorŭ faţă cu noi, dar unŭ atare pasŭ din partea-ne — pe care de altcum studenţii Românĭ dela acéstă gimnasiu sciu că nu-lŭ vorŭ face nicĭ odată — ar fi pré greşitŭ, ba şi nimicitorŭ pentru noi Românii: ar fi unŭ contrastŭ directŭ scopului societăţiĭ nóstre prevĕdutŭ în statute.«

Atuncĭ numai vĕdură studenţii românĭ pericululŭ în care se aflau. Atuncĭ numai au învĕţatŭ a apreţiá după meritŭ pre prietinii, carĭ erau sĕ-i omóre cu dragostea. Atuncĭ s'a deşteptatŭ în ei mai multŭ ca orĭ şi când simţulŭ de Românŭ şi au cunoscutŭ care e chemarea lorŭ în viitorŭ.

Idea de a creá unŭ globŭ ungurescŭ era acceptată deja şi de civii óre-când pacinicĭ ai cetăţii. Acuma nu mai pute trăi în pace vecinŭ cu vecinŭ, décă erau de diferite naţionalităţĭ. Studenţii românĭ batjocoriţĭ în scólă, batjocoriţĭ pe strade, la petrecerĭ, la jocŭ şi pretutindenea. Ce diferinţă între anulŭ 1874 şi 1879!

Sĕ nu ne depărtămŭ însĕ de scóla unde sunt propagatorii urei şi a discordiei. Amŭ vĕdutŭ câtŭ de zădarnică fŭ şi ultima încercare a părintelui profesorŭ de a înghiţi pe Românĭ. Acéstă împrejurare însĕ nu l'a descuragiatŭ pe sf. sa. La anulŭ 1879 îşĭ reînoiesce propunerea sa totŭ la acelŭ studentŭ, dar érăşĭ în zadarŭ. — S'a începutŭ decĭ urzirea intrigelorŭ în contra studenţilorŭ Românĭ şi în afară. Intre atarĭ împrejurărĭ ca din o inspiraţiune divină fŭ denumitŭ profesorŭ de limba şi literatura română la acelŭ gimnasiu d. Gavrilŭ Szabo, care e şi actualminte şi care a lucratŭ şi lucră cu unŭ zelŭ neobositŭ la deşteptarea sêmţului naţionalŭ în studenţii românĭ. Sub conducerea acestui bărbatŭ societatea română inflorea pe fiecare di, ér membrii ei se perfecţionau în limba lorŭ maternă. Amŭ disŭ însĕ, că s'au începutŭ machinaţiunile în contra lorŭ şi în afară. Părinţii minoriţĭ se nisuiau acum la fiecare pasŭ a'i discredita înaintea prodirectorului de atuncĭ Dr. Krausz, arĕtându-i de rĕi patrioţĭ ce o sĕ devină, décă va concede a sustá şi mai departe societatea română; afară de aceea îi arĕtau şi de rĕu pronunţătorĭ a'i cuvintelorŭ latine (Risum teneatis! Póte pentrucă nu voiau a accentuá unguresce acele cuvinte) etc. etc. Prodirectorulŭ însĕ nu dĕdŭ credĕmêntŭ acestorŭ denunţărĭ tendenţióse, mai alesŭ dupăce se convinse şi elŭ, că cei mai bunĭ studenţĭ la acestŭ gimnasiu sunt cu mare maioritate Românii.

Viperile însĕ nu se odihniră nicĭ acum. Unŭ raportŭ ajunge pre altulŭ la prodirectoratŭ. Studenţii românĭ se descriu ca nisce agitatorĭ periculoşĭ maghiarismului, ca nisce fiitorĭ trădătorĭ de patriă, ba póte şi ca revoluţionarĭ. Intre atarĭ împrejurărĭ în fine îşĭ perdŭ paciinţa şi prodirectorulŭ şi pre când studenţii Românĭ tocmai se constituiră pre anulŭ scol- 1880/1, — se pomeniră de odată cu ordinaţiunea dela prodirectoratŭ, prin care li se interdice ţinerea a orĭ şi ce adunărĭ pentru de a se cultiva în limba maternă, éră societatea română se declară de închisă.

N'am strigatŭ atuncĭ asupra celorŭ ce ne dedéu loviturĭ mortale, căcĭ vedeamŭ în faptele lorŭ neumane numai o petulanţă, o nebuniă temporală, care credeamŭ că o sĕ tréca în curêndŭ. Dar ne-amŭ înşelatŭ amarŭ, şi de o miă de orĭ amarŭ! Despre acésta ne-amŭ convinsŭ numai atuncĭ, când presentându-ne la unŭ anŭ după închiderea societăţii la actualulŭ director gimnasialŭ cu unŭ recursŭ bine motivatŭ, în care cereamŭ dela noulŭ prodirectorŭ, Franciscŭ Petrovicĭ, pre basa unorŭ argumente de nerĕsturnatŭ concesiune de a ne reînfiinţa societatea, — amŭ fostŭ respinşĭ cu indignaţiune dicêndu-ni-se, ca nu-i iertatŭ sĕ se suştérnă unŭ atare recursŭ la prodirectoratŭ. »Au nu v'aţĭ audítŭ sentinţa în anulŭ trecutŭ?« — ne dise apoi d. directorŭ furiosŭ — »ce mai voiţi? Dóră nu veţĭ face o Româniă mare aicĭ?«

Étă, cum ni s'a mĕsuratŭ şi nouĕ dreptatea cu »funturĭ ungurescĭ!« — Aci involuntarŭ îmĭ vine în minte dicala ce amŭ audit'o dela unŭ Românŭ nĕcăjitŭ din Chiorŭ, venindŭ odată pe acolo cătră casă: »Dreptatea-i precum o facŭ domnii.« Da sêrmane porŭ Românŭ! dreptatea-i precum o facŭ domnii, éră la noi acasă nu noi suntemŭ domnii, ci aceia pe carĭ străbunii noştri i-au primitŭ de fraţĭ.

Dela a. 1881 încóce studenţii românĭ dela acelŭ gimnasiu sunt tractaţĭ şi mai rĕu; ba adĭ unii profesorĭ se încumetă a'i numí în scólă daco-romanĭ, ameninţându-i ca sĕ aibă grijă, sĕ nu o păţască ca şi Cluşienii. Nu-i mirare! căcĭ cum ar şi putea rĕmânea neimitate de Băimărenĭ vitejiile vandalice dela Cluşiu. In dărîmarea de societăţĭ culturale au escelatŭ şi acestia şi aceia. Acum urméză, ca Băimărenii sĕ nu rĕmână îndĕrĕtulŭ Cluşienilorŭ nicĭ cu spargerea ferestrilorŭ locuinţelorŭ familielorŭ pacĭnice nemaghiare.

Fie-mĭ permisŭ a încheia cu espresiunea firmei mele convingerĭ, ce mi-amŭ câştigatŭ la gimnasiulŭ din Baia-mare eu, şi cu mine studenţii românĭ — nu puţinĭ la numĕrŭ — carĭ au eşitŭ de acolo de unŭ şirŭ de anĭ, că până când profesorii dela gimnasiele ungurescĭ nu-şĭ vorŭ cunósce şi respective împlini mai bine datorinţele lorŭ faţă cu studenţii şi nu vorŭ înceta de a fanatisa pe tinerimea maghiară şi de a-o îmboldí la ură şi dispreţŭ în contra nóstră, şi în fine până când cei puternicĭ cércă cu mĕsurile lorŭ escepţionale a sugruma rĕulŭ din fructe, ér nu din rădăcinĭ, — până atuncĭ o împĕcare seriósă şi durabilă între Românii şi Maghiarìi de sub corôna S-tului Stefanŭ e şi va fi imposibilă.

Dixi et salvavi animam meam.

Cato.

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

**Waterford,** 25 Februariu. — Corabia austriacă „Venus" condusă de căpitanulŭ Sablich, în călĕtoria sa dela Liverpool la Rio de Janeiro a naufragiatŭ totalŭ. Toţĭ ómenii de pe corabiă s'au înecatŭ.

**Paris,** 25 Februariu. — Statua lui Rollin s'a desvĕlitŭ fiindŭ de faţă ministrii, senatorii, deputaţii şi unŭ publicŭ fórte numerosŭ. Rollin a fostŭ sĕrbătoritŭ în discursurĭ ca părinte alŭ dreptului de votŭ universalŭ.

**Pola,** 25 Februariu. — După prândulŭ curţii, părechia princiară de corónă a asistatŭ la priveliştea iluminaţiunei şi conductului cu facle, care au fostŭ strălucite. La 8 óre séra a părăsitŭ portulŭ.

**Pesta,** 25 Februariu. — Procesulŭ de pressă, intentatŭ de societatea de asigurare austro-franceză „Azienda" fóiei sĕptămânale „Cyankali" pentru clevetire şi vătămare de onóre, duréză încă.

## DIVERSE.

**Minunile rădăcinei de pĕtrunjelŭ.** — Citimŭ în »Gazeta Săténului«: Nu vĕ istorisescŭ onorabilii mei cetitorĭ, nicĭ minunile Sf. Genariu dela Neapoli, nicĭ pe acelea ale maicei Efrosinei; dar vĕ recomandŭ cu totŭ dinadinsulŭ a întrebuinţa rădăcina de pĕtrunjelŭ ca medicină infailibilă (lécŭ ér nu flécŭ) în următórele casurĭ de bólă. Rădăcina de pĕtrunjelŭ vindecă radicalŭ (cu totulŭ) şi potŭ dice îndată, fără nicĭ o durere, fără nicĭ o suferinţă: 1). »Scurgerea« cea mai complicată şi mai incurabilă, în 3 dile. 2). „Dropica din răceală,« cea mai incurabilă, în 9 dile. 3). Maladiele de „uter« şi tóte maladiele interne care derivă din răcélă sau sânge stricatŭ din causa bólelorŭ rĕu curate, cum scrofule, stenos etc. etc. Vĕ recomandămŭ însĕ cu totŭ dinadinsulŭ a urma cura în timpŭ de-o lună pentru a curăţi sângele cu desăvêrşire de orĭce stricăciune. Cine póte mai multŭ atâtŭ mai bine, deşi nu se simte nevoie. In totŭ timpulŭ curei sunt rugaţĭ toţĭ fără escepţiune a nu lua alte medicamente interne séu esterne, fiind că'i strică efectulŭ, perde din valóre, îi tae puterea. Sĕ recomandă ca nutrimentŭ pe totŭ timpulŭ curei: ouĕle, laptele şi tótă bucătăria de postŭ. Sĕ nu se mănânce carne şi sĕ nu bea vinurĭ şi rachiurĭ; acestŭ medicamentŭ fiindŭ la îndemâna tuturor şi ne costândŭ multŭ, îlŭ póte face fiecare în casă in modulŭ următorŭ: Sĕ spală bine dela 6 până la 10 rădăcinĭ de pĕtrunjelŭ măricele (dacă sunt murdare prea multŭ se curăţă posghiţa cu cuţitulŭ) după aceia se tócă mĕruntŭ ca carnea şi se fierbe în 2 jum. oca apă. Pe dată ce sunt fierte bine se scotŭ din ólă şi după ce se mai frămêntă puţin cu degetele se storcŭ puţinŭ şi se amestecă, se frămêntă cu puţină făină de »inŭ« ca sĕ se lipéscă între dînsele. După aceea se întindŭ pe o pânză în grosime de 1 jum. degetŭ şi se aplică pe stomacŭ mai josŭ sau pe partea umflată; se schimbă din 24 în 24 ore. Apa ce rĕmâne ca la 2 oca se trece printr'unŭ tifonŭ sau se lasă sĕ se aşede bine şi se-o bea tótă peste di, ér la masă în locŭ de vinŭ. »Aluatulŭ« frămêntatŭ cu puţinŭ prafŭ de puciósă, care se întrebuinţéză la băi, este miraculosŭ în următórele casurĭ: Umflăturĭ de gâtŭ, anghină. Reumatismurĭ articolare (la încheeturĭ) sau în capŭ, chiar în ultimulŭ gradŭ cu umflătură se tămăduesce dela 24 ore până la 3 dile; sĕ nu sĕ continue mai multŭ. Se întinde aluatulŭ pe o pânză în grosime de unŭ degetŭ, după aceea se unge cu puţinŭ uleiu ca sĕ nu se lipéscă pĕrulŭ şi se schimbă din 12 în 12 óre. Când se lipesce pĕrulŭ sau barba se spală cu săpunŭ şi apă călduţă.

## BIBLIOGRAFIA.

A eşitŭ de sub tiparŭ novela istorică **Horia** de I. P. Florantinŭ, profesorŭ de filosofiă la liceulŭ statului în Iaşĭ, (după istoria şi documentele publicate de A. Papiu, şi mai alesŭ Nic. Densuşianŭ) conţinêndŭ tinereţa şi pregătirile lui Horia, precum şi luptele şi căderea lui.

Cuprinsulŭ: Puiulŭ de leu. — Horitorulŭ. — Precupeţulŭ. — Biciulŭ sorţii. — Pribegia. — Cuvêntulŭ datŭ. — Horia inviatŭ. — Apostolulŭ — Ciocnirĭ. — — Nourĭ adunaţĭ. — Pragulŭ morţii. — Cerşitorulŭ dela Mestécănŭ. — Crişanŭ prinsŭ. — Călăulŭ copiilorŭ. — Căpitanulŭ Pană-Albă. — Tigrulŭ rănitŭ. — Focurile culmilorŭ. — Tiranii pe drumurĭ. — Baterea cetăţii Deva. — Rĕscóla nemeşilorŭ. — Ultimatulŭ lui Horea. — Horea prinsŭ. — »Vindeţĭ pe Horea.« — Mucenicii dela Deva. — Horea »împĕratŭ.« — Spionii — Şerpii. — Tăierea pădurilorŭ. — Luptele urieşilorŭ. — Sabia lui Horea. — Movilă scumpă. — Copoii ungurilorŭ. — Capcana. — Vênătóre de ómenĭ. — Iuda. — Leulŭ prinsŭ. — Inima lui Cloşca. — Horea încoronatŭ. — Martirii. — Prorocia. — Justiţia.

La 10 esemplare, D-nii colectanţĭ vorŭ primi unulŭ ca mulţămire. Banii se vorŭ plăti numai la primirea cărţii

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aureliŭ Mureşianu

**Cursulŭ la bursa de Viena**
din 24 Februarie st. n. 1885.

| | |
|---|---|
| Rentă de aurŭ 4% | 98.35 |
| Rentă de hârtiă 5% | 94.05 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 147.25 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) | 99.30 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) | 121.75 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) | 108.80 |
| Bonurĭ rurale ungare | 103.— |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 102.50 |
| Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ | 102.— |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 102.— |
| Bonurĭ rurale transilvane | 102.70 |
| Bonurĭ croato-slavone | 102.— |
| Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. | —.— |
| Imprumutulŭ cu premiu ung. | 118.50 |
| Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului | 118.70 |
| Renta de hărtiă austriacă | 83.55 |
| Renta de arg. austr. | 83.85 |
| Renta de aurŭ austr. | 107 20 |
| Losurile din 1860 | 138 10 |
| Acţiunile băncel austro-ungare | 866.— |
| Act. băncel de creditŭ ung. | 316.75 |
| Act. băncel de creditŭ austr. | 305.60 |
| Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ | 5.81 |
| Napoleon-d'orĭ | 9.80 1/2 |
| Mărcĭ 100 împ. germ. | 60.55 |
| Londra 10 Livres sterlinge | 124.30 |

**Bursa de Bucurescĭ.**

Cota oficială dela 7 Februariu st. v. 1884.

| | Cump. | vênd. |
|---|---|---|
| Renta română (5%) | 89 1/2 | — |
| Renta rom. amort. (5%) | 94 1/4 | — |
| » convert. (6%) | 80 1/8 | — |
| Împr. oraş. Buc. (20 fr.) | 31 1/2 | — |
| Credit fonc. rural (7%) | 100 | — |
| » „ „ (5%) | 86 1/2 | — |
| » » urban (7%) | 97 1/2 | — |
| » » » (6%) | 90 3/4 | — |
| » » » (5%) | 84 3/4 | — |
| Banca naţională a României | 1180 | — |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. | 300 | — |
| « » » Naţională | 240 | — |
| Aurŭ | 10 1/4 % | — |
| Bancnote austriace contra aurŭ | — | — |

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 24 Februarie st. n. 1885.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 8.88 | Vênd. | 8.90 |
| Argint românesc | » | 8.70 | » | 8.75 |
| Napoleon-d'orĭ | » | 9.78 | » | 9.80 |
| Lire turcescĭ | » | 10.98 | » | 11.— |
| Imperialĭ | » | 9.98 | » | 10.— |
| Galbenĭ | » | 5.70 | » | 5.76 |
| Scrisurile fonc. »Albina« | » | 100.50 | » | 101.— |
| Ruble Rusescĭ | » | 129.— | » | 130.— |
| Discontulŭ | » | 7—10 % pe anŭ. | | |

**Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpěra în tutungeria lui I. Gross.**







# Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

**Predealŭ-Budapesta**

| | Trenŭ accelerat | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | 7.15 | — | — | — |
| **Predealŭ** | 1.09 | — | — | 9.50 |
| Timişŭ | 1.33 | — | — | 10.15 |
| Braşovŭ | 2.06 | — | — | 10.50 |
| Braşovŭ | 2.16 | 6.30 | 5.45 | |
| Feldióra | 2.44 | 7.09 | 6.28 | |
| Apatia | 3.03 | 7.41 | 7.07 | |
| Agostonfalva | 3.18 | 8.09 | 7.42 | |
| Homorodŭ | 3.51 | 8.53 | 8.51 | |
| Haşfaleu | 4.51 | 10.18 | 10.52 | |
| Sighişóra | 5.11 | 10.55 | 11.56 | |
| Elisabetopole | 5.39 | 11.36 | 12.43 | |
| Mediaşŭ | 6.00 | 12.11 | 1.23 | |
| Copsa mică | 6.29 | 12.35 | 2.07 | |
| Micăsasa | — | 12.54 | 2.27 | |
| Blaşiu | 7.02 | 1.29 | 3.06 | |
| Crăciunelŭ | — | 1.45 | 3.22 | |
| Teiuşŭ | 7.38 | 2.26 | 4.15 | |
| Aiudŭ | 7.55 | 2.48 | 4.44 | |
| Vinţulŭ de susŭ | — | 3.12 | 5.10 | |
| Uióra | — | 3.19 | 5.19 | |
| Cucerdea | 8.24 | 3.36 | 5.47 | |
| Ghirisŭ | 8.48 | 4.10 | 6.38 | |
| Apahida | — | 5.39 | 8.51 | |
| Cluşiu | 10.08 | 5.59 | 9.18 | |
| Cluşiu | 10.18 | 6.28 | 8.00 | |
| Nedeşdu | — | 6.54 | 8.34 | |
| Ghirbĕu | — | 7.10 | 8.59 | |
| Aghirişŭ | — | 7.25 | 9.35 | |
| Stana | — | 7.49 | 10.16 | |
| Huiedinŭ | 11.33 | 8.11 | 11.04 | |
| Ciucia | 12.06 | 8.52 | 12.17 | |
| Bucia | — | 9.11 | 12.47 | |
| Bratca | — | 9.29 | 1.21 | |
| Rév | 12.25 | 9.52 | 2.05 | |
| Mező-Telegd | 1.11 | 10.27 | 3.08 | |
| Fugyi-Vásárhely | — | 10.46 | 3.39 | |
| Várad-Velinţe | — | 10.56 | 3.55 | |
| Oradia-mare | 1.49 | 11.04 | 4.06 | |
| Oradia-mare | 1.54 | 11.14 | 7.30 | |
| P. Ladány | 3.14 | 1.47 | 11.05 | |
| Szolnok | 5.10 | 4.40 | 2.37 | |
| **Buda-pesta** | 7.30 | 7.44 | 6.40 | |
| Viena | 2.00 | 6.20 | 2.00 | |

**Budapesta—Predealŭ**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ accelerat | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Viena | 8.25 | 8.35 | 3.30 | 8.00 |
| **Budapesta** | 8.00 | 6.55 | 9.45 | 2.47 |
| Szolnok | 11.24 | 10.55 | 12.18 | 6.36 |
| P. Ladány | 2.01 | 2.04 | 1.59 | 10.09 |
| Oradea mare | 4.11 | 5.13 | 3.20 | |
| Oradea mare | 4.21 | 9.37 | 3.25 | |
| Várad-Velencze | 4.29 | 9.45 | — | |
| Fugyi-Vásárhely | 4.40 | 9.59 | — | |
| Mező-Telegd | 5.02 | 10.28 | 3.56 | |
| Rév | 5.46 | 11.41 | 4.31 | |
| Bratca | 6.09 | 12.15 | — | |
| Bucia | 6.28 | 12.48 | — | |
| Ciucia | 6.52 | 1.48 | 5.28 | |
| Huiedin | 7.32 | 3.21 | 6.01 | |
| Stana | 7.51 | 3.54 | — | |
| Aghiriş | 8.12 | 4.34 | — | |
| Ghirbĕu | 8.24 | 4.52 | — | |
| Nedeşdu | 8.38 | 5.11 | — | |
| Cluşiu | 8.57 | 5.40 | 7.08 | |
| Cluşiu | 9.23 | 6.00 | 7.18 | |
| Apahida | 9.50 | 6.29 | — | |
| Ghiriş | 11.15 | 8.14 | 8.29 | |
| Cucerdea | 12.04 | 9.49 | 8.53 | |
| Uióra | 12.12 | 9.58 | — | |
| Vinţulŭ de susŭ | 12.19 | 10.07 | — | |
| Aiudŭ | 12.45 | 10.42 | 9.17 | |
| Teiuşŭ | 1.15 | 11.32 | 9.40 | |
| Crăciunelŭ | 1.44 | 12.03 | — | |
| Blaşŭ | 2.00 | 12.24 | 10.12 | |
| Micăsasa | 2.34 | 12.43 | — | |
| Copşa mică | 2.52 | 1.22 | 10.45 | |
| Mediaşŭ | 3.27 | 2.24 | 11.07 | |
| Elisabetopole | 4.01 | 3.06 | 11.29 | |
| Sigişóra | 4.50 | 4.17 | 12.15 | |
| Haşfaleu | 5.08 | 4.51 | 12.30 | |
| Homorod | 6.47 | 7.07 | 1.32 | |
| Agostonfalva | 7.36 | 8.10 | 2.04 | |
| Apatia | 8.09 | 8.46 | 2.24 | |
| Feldióra | 8.41 | 9.20 | 2.44 | |
| Braşovŭ | 9.20 | 10.15 | 3.15 | |
| Braşovŭ | — | 6.00 | 3.25 | |
| Timişŭ | — | 6.57 | 4.03 | |
| **Predealŭ** | — | 7.32 | 4.28 | |
| Bucurescĭ | — | — | 10.25 | |

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

**Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| **Teiuşŭ** | 2.39 | 9.50 | 8.20 |
| Alba-Iulia | 3.40 | 10.42 | 9.10 |
| Vinţulŭ de josŭ | 4.04 | 11.09 | |
| Şibotŭ | 4.35 | 11.43 | |
| Orăştia | 5.02 | 12.13 | |
| Simeria (Piski) | 5.44 | 1.22 | |
| Deva | 6.05 | 1.48 | |
| Branicîca | 6.34 | 2.21 | |
| Ilia | 7.01 | 2.54 | |
| Gurasada | 7.15 | 3.09 | |
| Zam | 7.49 | 3.48 | |
| Soborşin | 8.32 | 4.37 | |
| Bĕrzova | 9.19 | 5.30 | |
| Conopŭ | 9.40 | 5.58 | |
| Radna-Lipova | 10.16 | 6.38 | 8.24 |
| Paulişŭ | 10.32 | 6.56 | 8.41 |
| Gyorok | 10.48 | 7.15 | 9.01 |
| Glogovaţŭ | 11.17 | 7.48 | 9.30 |
| **Aradŭ** | 12.32 | 8.05 | 9.45 |
| **Aradŭ** | 12.00 | 8.45 | 6.10 |
| Szolnok | 4.00 | 2.10 | 7.27 |
| **Budapesta** | 7.44 | 6.40 | — |
| Viena | 6.20 | — | — |

**Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|
| Viena | 8.25 | 8.35 |
| **Budapesta** | 8.00 | 6.55 |
| Szolnok | 11.14 | 12.28 |
| **Aradŭ** | 3.35 | 5.30 |
| **Aradŭ** | 4.00 | 6.20 |
| Glogovaţŭ | 4.16 | 6.39 |
| Gyorok | 4.47 | 7.19 |
| Paulişŭ | 5.02 | 7.39 |
| Radna-Lipova | 5.25 | 8.11 |
| Conopŭ | 5.57 | 8.49 |
| Bĕrzova | 6.18 | 9.18 |
| Soborşin | 7.11 | 10.27 |
| Zam | 7.48 | 11.18 |
| Gurasada | 8.22 | 11.57 |
| Ilia | 8.40 | 12.27 |
| Branicîca | 9.02 | 12.57 |
| Deva | 9.32 | 1.45 |
| Simeria (Piski) | 10.12 | 2.58 |
| Orăştiă | 10.47 | 3.46 |
| Şibotŭ | 11.14 | 4.20 |
| Vinţulŭ de josŭ | 11.46 | 5.06 |
| Alba-Iulia | 12.21 | 6.15 |
| **Teiuşŭ** | 12.53 | 7.00 |

**Aradŭ-Timişóra**

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|
| **Aradŭ** | 6.00 | 12.30 |
| Aradulŭ nou | 6.26 | 12.54 |
| Németh-Ságh | 6.51 | 1.19 |
| Vinga | 7.28 | 1.50 |
| Orczifalva | 7.49 | 2.12 |
| Merczifalva | 8.09 | 2.30 |
| **Timişóra** | 8.58 | 3.15 |

**Simeria** (Piski) **Petroşenĭ**

| | Trenŭ omnibus |
|---|---|
| **Simeria** | 3.08 |
| Streiu | 3.45 |
| Haţegŭ | 4.33 |
| Pui | 5.19 |
| Crivadia | 6.05 |
| Baniţa | 6.43 |
| **Petroşenĭ** | 7.00 |

**Timişóra-Aradŭ**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|
| **Timişóra** | 12.25 | 5.00 |
| Merczifalva | 1.16 | 5.56 |
| Orczifalva | 1.34 | 6.16 |
| Vinga | 2.04 | 6.50 |
| Németh-Ságh | 2.25 | 7.11 |
| Aradulŭ nou | 2.54 | 7.44 |
| **Aradŭ** | 3.10 | 8.00 |

**Petroşenĭ—Simeria** (Piski)

| | Trenŭ omnibus |
|---|---|
| **Petroşenĭ** | 8.56 |
| Baniţa | 9.37 |
| Crivadia | 10.09 |
| Pui | 10.48 |
| Haţegŭ | 11.26 |
| Streiu | 12.06 |
| **Simeria** | 12.37 |

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.